

POSTANOWIENIE

Dnia 8 kwietnia 2026 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Grzegorz Pastuszko

w sprawie ze skargi Z. P.

na naruszenie prawa strony do rozpoznania sprawy bez nieuzasadnionej zwłoki
w postępowaniu przed Sądem Apelacyjnym w Krakowie w sprawie o sygn.

I ACz 2746/25,

z udziałem Skarbu Państwa – Prezesa Sądu Apelacyjnego w Krakowie,

na posiedzeniu niejawnym w Izbie Kontroli Nadzwyczajnej i Spraw Publicznych
w dniu 8 kwietnia 2026 r.:

1. odrzuca skargę;

**2. nakazuje zwrócić ze Skarbu Państwa – Sądu Apelacyjnego
w Krakowie na rzecz Z. P. kwotę 200 (dwieście) złotych uiszczoną
tytułem opłaty od skargi.**

UZASADNIENIE

Pismem z 20 lutego 2026 r., Z. P. (dalej: „skarżący”) złożył do Sądu Najwyższego za pośrednictwem Sądu Apelacyjnego w Krakowie skargę na naruszenie prawa strony do rozpoznania sprawy w postępowaniu sądowym bez nieuzasadnionej zwłoki, toczącej się przed tym Sądem pod sygn. I ACz 2746/25, wnosząc o:

1. stwierdzenie przewlekłości postępowania w sprawie o powyższej sygnaturze:

2. przyznanie od Skarbu Państwa na rzecz skarżącego kwoty 13 800 zł tytułem zadośćuczynienia za poniesioną stratę w związku z brakiem prawomocnego rozpatrzenia jego zażalenia na Postanowienie Sądu Okręgowego w Krakowie z 9 maja 2025 r. w przedmiocie obniżenia zabezpieczenia alimentów;

3. zasądzenie od Skarbu Państwa na rzecz skarżącego zwrotu kosztów opłaty sądowej w wysokości 200 zł.

W uzasadnieniu skargi skarżący wskazał, że 15 listopada 2026 r. [pisownia oryginalna] Sąd Apelacyjny w Krakowie zarejestrował sprawę pod sygn. I ACz 2746/25, która dotyczyła jego zażalenia z 12 czerwca 2025 r. na postanowienie Sądu Okręgowego w Krakowie z dnia 9 maja 2025 r. w sprawie o sygn. XI C 2075/22, w przedmiocie rozpoznania jego wniosku jako powoda z 26 stycznia 2024 r. o obniżenie zabezpieczenia alimentów, podając sekwencję zdarzeń oraz prezentując swoje motywy oraz ocenę czynności.

Uzasadniając żądanie dochodzonej kwoty, zauważył że w związku z powyższym poniósł stratę i nadal ją ponosi nadpłacając zabezpieczenie alimentów o 600 zł/miesięcznie, co przy pomnożeniu przez 23 miesiące braku prawomocnego orzeczenia w sprawie jego wniosku daje łącznie kwotę 13 800 zł strat, której domaga się od Skarbu Państwa jako rekompensaty w związku z bezczynnością w sprawie.

Pismem z 4 marca 2026 r. stanowiącym odpowiedź na skargę Prezes Sądu Apelacyjnego w Krakowie wniósł o jej odrzucenie jako niedopuszczalną, a w przypadku uznania jej za dopuszczalną – o jej oddalenie.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zgodnie z art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 17 czerwca 2004 r. o skardze na naruszenie prawa strony do rozpoznania sprawy w postępowaniu przygotowawczym prowadzonym lub nadzorowanym przez prokuratora i postępowaniu sądowym bez nieuzasadnionej zwłoki tekst jedn. Dz.U. 2023, poz. 1725, dalej: „ustawa o skardze na przewlekłość”), strona może wnieść skargę o stwierdzenie, że w postępowaniu, którego skarga dotyczy, nastąpiło naruszenie jej prawa do rozpoznania sprawy bez nieuzasadnionej zwłoki, jeżeli postępowanie

zmierzające do wydania rozstrzygnięcia kończącego postępowanie w sprawie trwa dłużej niż to konieczne dla wyjaśnienia istotnych okoliczności faktycznych i prawnych albo dłużej niż to konieczne do załatwienia sprawy egzekucyjnej lub innej dotyczącej wykonania orzeczenia sądowego (przewlekłość postępowania). Natomiast w myśl art. 5 ust. 1 ustawy o skardze na przewlekłość, skargę o stwierdzenie, że w postępowaniu, którego skarga dotyczy, nastąpiła przewlekłość postępowania, wnosi się w toku postępowania w sprawie.

Przepisy ustawy o skardze na przewlekłość nie przewidują możliwości wniesienia tej skargi w postępowaniu wpadkowym. W orzecznictwie Sądu Najwyższego od dawna formułuje się pogląd, że przez „tok postępowania w sprawie” w znaczeniu przyjętym w art. 2 ust. 1 i art. 5 ust. 1 ustawy o skardze na przewlekłość, należy rozumieć „postępowanie co do istoty sprawy” (zob. postanowienia Sądu Najwyższego z: 15 listopada 2012 r., KSP 15/12; 24 września 2014 r., III SPP 206/14; 13 listopada 2014 r., III SPP 227/14; 16 czerwca 2015 r., III SPP 12/15; 10 stycznia 2017 r., III SPP 65/16; 18 czerwca 2021 r., I NSP 39/21; 6 września 2023 r., I NSP 10/23). To oznacza, że niedopuszczalna jest skarga na przewlekłość postępowania zażaleniowego jako postępowania incydentalnego (zob. postanowienia Sądu Najwyższego z: 13 listopada 2014 r., III SPP 227/14; 16 czerwca 2015 r., III SPP 12/15; z 10 stycznia 2017 r., III SPP 65/16; 18 czerwca 2021 r., I NSP 39/21).

Przenosząc powyższe na realia rozpoznawanej sprawy, Sąd Najwyższy ustalił, że skarżący domaga się stwierdzenia przewlekłości postępowania zażaleniowego przed Sądem Apelacyjnym w Krakowie, które dotyczy postanowienia o zmianę zabezpieczenia w zakresie alimentów, wydanego 9 maja 2025 r. W takim stanie rzeczy nie ulega wątpliwości, że postępowanie w przedmiocie udzielonego zabezpieczenia ma charakter incydentalny i – jak już była o tym mowa – z tej racji nie jest objęte ustawą o skardze na przewlekłość, zaś wniesiona skarga podlega odrzuceniu.

Mając na uwadze powyższe, Sąd Najwyższy, na podstawie art. 395 § 1 w zw. z art. 397 § 1¹ w zw. z art. 394¹ § 3 k.p.c. w zw. z art. 8 ust. 2 ustawy o skardze na przewlekłość, orzekł jak w sentencji postanowienia.

W oparciu o art. 17 ust. 3 ustawy o skardze na przewlekłość postępowania
zwrócono skarżącemu opłatę od skargi w wysokości 200 zł.

[D.Z.]

[r.g.]